

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtru[m] possit ex eis aliquid generari? 5

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

guis Christi sub hoc sacramento. Et hoc siue ex parte qualitarum, sicut cum ita immutatur color & sapor, & aliæ qualitates panis & vini, quòd nullo modo possent compati naturam panis aut vini: siue etiam ex parte quantitatis, puta, si puluerizetur panis, vel vinum in tam minutas partes diuidatur, vt iam non remaneat species panis vel vini.

Ad primum ergo dicendum, quòd ad corruptionem per se pertinet, quòd auferat esse rei; vnde in quantum esse alicuius formæ est in materia, consequens est quòd per corruptionem separatur forma à materia. Si verò huiusmodi esse non esset in materia, simile tamen ei quod est in materia, posset per corruptionem auferri etiam materia non existente: sicut accidit in hoc sacramento, vt ex dictis patet.

*In corp.
art.*

Ad secundum dicendum, quòd species sacramentales, licet sint formæ non in materia: habent tamen esse quod prius in materia habebant.

Ad tertium dicendum, quòd corruptio illarum specierum non est miraculosa, sed naturalis. Præsupponit tamen miraculum quod est factum in consecratione, scilicet quòd illæ species sacramentales retineant esse sine subiecto, quod prius habebant in subiecto: sicut & cæcus miraculosè illuminatus, naturaliter videt.

ARTIC. V.

Vtrum ex speciebus sacramentalibus aliquid possit generari?

460

*Inf. a. 8.**ad 2. Et**4. d. 12. q.**1. a. 2. q.**4. et 4. cõ.**c. 66. &**quod 9. a.**5. ad 2. et**1. or. 11.**le. 4. fin.*

AD quintum sic proceditur. Videtur, quòd ex speciebus sacramentalibus nihil possit generari. Quod enim generatur, ex aliqua materia generatur: ex nihilo enim nihil generatur, quamuis ex nihilo fiat aliquid per creationem. Sed speciebus sacramentalibus non subest aliqua materia nisi corporis Christi, quod est incorruptibile. Ergo videtur quòd ex speciebus sacramentalibus nihil possit generari.

¶ 2. Præterea, Ea quæ non sunt vnus generis, non

non possunt ex se inuicem fieri : non enim ex albedine fit linea . Sed accidens & substantia differunt genere . Cum ergo species sacramentales sint accidentia , videtur quòd ex eis non possit aliqua substantia generari .

¶ 3 Præterea , Si ex eis generetur aliqua substantia corporea , illa substantia non erit sine accidente . Si ergo ex speciebus sacramentalibus generetur aliqua substantia corporea , oportet quòd ex accidente generetur substantia & accidens , duo scilicet ex vno , quòd est impossibile . Ergo impossibile est , quòd ex speciebus sacramentalibus aliqua substantia corporea generetur .

S E D contra est , quòd ad sensum videri potest ex speciebus sacramentalibus aliquid generari ; vel cineres , si comburantur ; vel vermes , si putrescant ; vel pulueres , si conterantur .

R E S P O N D E O dicendum , quòd cum corruptio vnus sit generatio alterius , vt dicitur in 1. de gener. * necesse est quòd ex speciebus sacramentalibus aliquid generetur , cum corrumpantur , vt dictum est † . Non enim sic corrumpuntur , vt omnino dispareant , quasi in nihilum redigantur , sed manifestè aliquid sensibile eis succedit . Quomodo autem ex eis aliquid generari possit , difficile est videre . Manifestum est enim quòd ex corpore , & sanguine Christi , quæ ibi veraciter sunt , non generatur aliquid , cum sint incorruptibilia . Si autem substantia panis , aut vini remaneret in hoc sacramento , vel eorum materia ; facile esset assignare , quòd ex eis generatur illud sensibile quòd succedit , vt quidam posuerunt . Sed hoc est falsum , vt supra habitum est † . Et ideò quidam dixerunt , quòd ea quæ generantur , non fiunt ex speciebus sacramentalibus , sed ex aere circumstante . Quòd quidem multipliciter apparet esse impossibile . Primo , quia ex eo generatur aliquid , quòd prius alteratum & corruptum apparet . Nulla autem alteratio vel corruptio prius apparuit in aere circumstante :

lib. 1. text.

17. 10. 2.

art. prac.

q. 75. art.

2. q. 6.

te : unde ex eo vermes, vel cineres non generantur. Secundo, quia natura aeris non est talis, quod ex eo per tales alterationes talia generentur. Tertio, quia potest contingere in magna quantitate hostias consecratas comburi vel putrefieri : nec esset possibile tantum de corpore terreno ex aere generari, nisi magna & valde sensibili inspissatione aeris facta. Quarto, quia idem potest accidere corporibus solidis circumstantibus (puta ferro aut lapidibus) quæ integra remanent post prædictorum generationem. Unde hæc positio stare non potest : quia contrariatur ei quod redit substantia panis & vini in ipsa corruptione specierum : & sic ex substantia panis & vini redeunte generantur cineres, aut vermes, aut aliquid huiusmodi. Sed hæc positio videtur esse impossibilis. Primo quidem, quia si substantia panis & vini, conuersa est in corpus & sanguinem Christi (vt supra habitum est *) non potest substantia panis, aut vini redire, nisi corpore, aut sanguine Christi iterum conuerso in substantiam panis vel vini, quod est impossibile : sicut si aer sit conuersus in ignem, non potest aer redire, nisi iterum ignis conuertatur in aerem. Si verò substantia panis aut vini sit annihilata, non potest iterum redire : quia quod in nihilum decidit, non redit idem numero : nisi forte dicatur redire prædicta substantia, quia Deus de nouo creat aliam nouam substantiam loco primæ. Secundo videtur hoc esse impossibile : quia non est dare, quando substantia panis redeat. Manifestum est enim ex supra dictis †, quod manentibus speciebus panis & vini, manet corpus & sanguis Christi, quæ non sunt simul cum substantia panis & vini in hoc sacramento, secundum præhabita *. Unde substantia panis & vini non potest redire, speciebus sacramentalibus manentibus. Similiter etiam nec eis cessantibus : quia iam substantia panis, & vini esset sine proprijs acci-

q. 75. ar.

4. q. 2.

ar. 4. hu-

ius q. 6.

q. 75. a. 6.

ad 3.

* q. 75. a.

2.

accidentibus; quod est impossibile. Nisi forte dicatur, quod in ipso ultimo instanti corruptionis specierum redit non quidem substantia panis & vini (quia illud idem instans est, in quo primo habent esse substantiæ generatæ ex speciebus), sed materia panis & vini, quæ magis de nouo creata diceretur quàm rediens, propriè loquendo. Et secundum hoc posset sustineri prædicta positio. Verum, quia non rationabiliter videtur dici, quod miraculosè aliquid accidat in hoc sacramento, nisi ex ipsa consecratione, ex qua non est quoddam materia creetur vel redeat: melius videtur dicendum, quod in ipsa consecratione miraculosè datur quantitati dimensuæ panis & vini, quod sit primum subiectum subsequenti formarum. Hoc autem est proprium materiæ. Et ideo ex consequenti datur prædictæ quantitati dimensuæ omne illud quod ad materiam pertinet. Et ideo quicquid posset generari ex materia panis vel vini, si adesset, totum potest generari ex prædicta quantitate dimensua panis vel vini: non quidem nouo miraculo, sed ex vi miraculi prius facti.

Ad primum ergo dicendum, quod quamuis non sit ibi materia, ex qua aliquid generetur: quantitas tamen dimensua supplet vicem materiæ, ut dictum est*.

Ad secundum dicendum, quod illæ species sacramentales, sunt quidem accidentia; habent tamen actum & vim substantiæ, ut dictum est*.

Ad tertium dicendum, quod quantitas dimensua panis & vini retinet naturam propriam, & accipit miraculosè vim & proprietatem substantiæ. Et ideo potest transire in vtrumque, idest in substantiam & dimensionem.

ARTIC. VI.

Utrum species sacramentales possint nutrire

AD sextum sic proceditur. Videtur, quod species sacramentales non possint nutrire. Dicit enim Ambrosius, in lib. de sacramentis, Non ille panis

In corp. art.

Ibid.

461

4.d. 17. q.

1. a 2. q.

5. q. 4.

cōt. c. 65.

1. Cor.

11. lec. 4.

fin.

* lib. 5. de

sac. c. 4.

in med.

tom 4.